

Асоциация на индустриалния капитал в България днес в медиите

infoweek.bg

✓ **Експерти: Сивият сектор у нас бележи пореден ръст**

http://www.infoweek.bg/tab_it.php?show_category=1&show_sub_category=2&id=1549

От 2009 г. сивият сектор у нас отново бележи ръст, след като през 2005-2006 г. е намалял, а през следващите две години - 2007 и 2008, се е задържал на сравнително непроменени нива.

Проблеми в тази област са породени от функционирането на институциите - силни или прекалено слаби регулации, ниска ефективност на контролните, разследващите и съдебните институции, тромави и отнемачи време и човешки ресурс процедури по лицензирането на икономическите дейности, неефективни (в това число, поради честите промени в тях) социални системи. От друга страна, смущава преобладаващият в страната общ фон на висока толерантност и търпимост към сивите практики. Усещането за безнаказаност, особено засилено в годините на прехода, и ниският риск от разкриваемост на нарушенията се сочат като допълнителни сериозни „мотиватори“ за преминаването в зоната на здрача.

Изводите са от изпълнявания от Асоциацията на индустриалния капитал в България проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“, в партньорство с КНСБ.

„Показателно е, че в повечето случаи укорите се адресират директно към държавата и институциите – най-вече, заради сложната, противоречива и често променяща се законодателна среда, заради ниско компетентната и немотивирана за ефикасна работа държавна администрация и заради това, че Темида не е еднакво строга към всички икономически играчи. Достатъчно често се говори и за това, че упоритото присъствие на сивите практики в икономиката на страната се дължи на неефикасните управленски подходи за справяне с проблематиката. Основният аргумент в тази посока е, че въпреки многобройните мерки за ограничаване на сивия сектор, предприети през последните години, сенчестата икономика продължава да присъства видимо в икономическия живот“, коментира доц. д-р Емилия Ченгелова, ключов експерт-социолог в проекта.

Диагностиката, ограничаването и превенцията на сенчестата икономика в страната са свързани с преодоляването на сериозни предизвикателства, уточнява тя.

Налице е изключително

висока толерантност и търпимост към сивите практики.

Хората са силно разколебани в своите оценки и мнения за сивата икономика. От една страна, осъзнават нелегитимния характер на сивите практики и щетите, които се нанасят върху изрядните работодатели. В същото време, ниският жизнен стандарт и липсата на доверие в държавните институции принуждават около една трета от работещите да приемат (понякога мълчаливо, а друг път активно) участието в сивите практики като компенсационен механизъм за недостатъците в преразпределителните механизми на държавата. Поради тези причини е изключително висока и готовността на хората да работят „на сиво“, обяснява Емилия Чакалова.

В условията на икономическа криза,

дефицитът в доверието към държавните институции

играе ролята на фактор за прибягване до сиви практики, допълва тя. Налице са сериозни промени в нагласите на бизнеса за легитимност в стопанските действия. Работодателите приемат ниската ефективност и слабата компетентност на контролните, съдебните и разследващите органи като даденост, поради което създават компенсационни механизми с цел бързото и ефективно решаване на възникващите проблеми. Сенчестите практики са един от възможните варианти за излизането от трудни ситуации, създадени от законовата среда или от мудно функциониращата държавна администрация, убедени са експертите на АИКБ.

Обществото и работодателите от своя страна

оценяват критично усилията на държавата

да овладее сивия сектор. 39,6 % от работодателите и 31,7 % от работниците/служителите считат, че през годините на прехода са правени отделни усилия в тази посока, но липсва цялостна политика за ограничаване на сивия сектор. Според 27,4 % от работодателите и 25,5 % от работниците/служителите овладяването на сивия сектор никога не е било в „дневния ред“ на държавата, а 14,2 % от работодателите и 12,1 % от работниците/служителите считат, че по-скоро се провеждат мерки за мълчалива подкрепа на сивия сектор.

Сложната, противоречива и често променяща се законодателна среда

създава обстановка на несигурност и нестабилност, твърди Емилия Чакалова, на база проучванията в рамките на проекта. Работодателите са убедени, че съществуването на сивата икономика е обвързано във висока степен със законодателни пропуски и несъвършенства. Затова, макар да са наясно, че прибягването до сиви практики е нарушение на законодателството, когато са изправени пред дилемата „легитимност или оцеляване“, около една трета от работодателите предпочитат варианта да поемат известни рискове по отношение на данъчното, трудовото и осигурителното законодателство, уточнява тя.

Естествената нагласа на бизнеса е да търси икономическа рационалност в своето поведение. Затова всяка регулация, която го тласка в обратна посока, автоматично става предмет на преосмисляне и заобикаляне. Голяма част от сивите практики в икономиката възникват като следствие от съществуващи конфликти между правно нормативната среда и мотивите на работодателите за икономически рационално поведение. Колкото повече, по-тежки и икономически неизгодни за изпълнение са регулациите, толкова по-силна е тенденцията за тяхното нарушаване.

В тази посока

основното предизвикателство пред държавата

е да оптимизира своите политики, за да създаде предпоставки и условия за благоприятна бизнес среда. Колкото по-бързо държавата успее да си върне образа на добър стопанин, стимулиращ изрядните и санкциониращ нарушителите, толкова по-бързо може да се очаква да настъпят промени в поведението на стопанските субекти в посока изваждане на бизнеса на светло, твърди Емилия Чакалова. Вероятно едно от най-големите предизвикателства пред държавата е да гарантира постигането на оптимален баланс между санкциониране на нарушителите и стимулиране на изрядните, заключава тя.

Обществото осъзнава високата социална цена на работата в сивия икономически сектор, но въпреки това в условия на криза е готово да отиде на сериозни компромиси, сочат още данните от проучването в рамките на проекта. И макар че 33,2% от българите сериозно са свикнали с присъствието на сивия сектор в икономиката на страната, две трети от населението възприема сивия сектор като на нежелателен, незаконен елемент от икономиката на страната, който трябва да бъде редуциран и ограничен до възможния минимум.

Ограничаването на сивите практики изисква политическа воля и интегрирани действия, мобилизиране усилията на цялото общество и държавните институции, заключава Емилия Чакалова. Само по себе си, това е твърде сериозно предизвикателство пред политическата система на страната, смята тя.

dartsnews.bg

✓ СИВАТА ИКОНОМИКА У НАС НАМАЛЯВА

<http://dartsnews.bg/News/8832>

Делът на сивата икономика у нас се свива. Според проучване на Visa Европа през първото полугодие на 2010 г. сенчестият сектор е бил 37,7% от Брутния вътрешен продукт на страната, но през второто полугодие намалява с 5,2% до 32,5%. В цифри това означава, че делът на сивия сектор за миналата година се равнява на 11 млрд. евро от общо 34 млрд. евро БВП.

Според Visa основната част от парите в сивата икономика идват от недеklarирани доходи или от деклариране на по-малки от действителните приходи с цел да се избегне плащане на данъци. Даването на пари на ръка поддържа сивия сектор, пише в изследването. "Кешът" е жизнено необходим за съществуването на сенчестата икономика, защото се използва лесно и трудно се проследява. "В страни, където масово се плаща по електронен път, като Великобритания и Холандия, има много по-малък дял на сивата икономика, в сравнение с държави като България и Румъния, където все още се предпочита плащането в брой и на ръка", пише още в доклада "Сивата икономика в Европа 2010" на Visa Европа. Според проучването увеличението на дела на електронното разплащане с 10%, ще намали дела на сивия сектор поне с 5%.

Проблемът в държави като Германия и Австрия идва от факта, че много хора се хващат на втора и трета работа, без да декларират доходите си от нея. Докато в страните от Източна Европа е масова практика да не се декларират истинските доходи дори на единствената им работа, за да не се плащат налозите, пише в изследването.

Точният размер на сивия сектор е много трудно да се определи, но е изчислено, че за цяла Европа общо 2,1 трилиона евро се въртят "под масата". В Германия и Франция парите от нерегламентирани сделки са едва една осма от БВП, докато в Източна Европа те представляват над 30%, изчисляват от Visa Европа.

***

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Дневник](#)

✓ Доклад на Световния икономически форум в Давос: Българската икономика не става по-конкурентоспособна

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/09/07/1151616_doklad_na_svetovniia_ikonomicheski_forum_v_davos/

Българската икономика не е подобрила нивото си на конкурентоспособност спрямо миналата година, сочи годишният доклад на Световния икономически форум в Давос Global competitiveness 2011.

Причината е, че държавните институции, влияещи върху бизнес средата, подобряват своята работа, но състоянието на самите компании от частния сектор се влошава по показатели като технологична готовност, степен на развитие на бизнеса, иновативност и други показатели.

В сравнение с миналата година България отстъпва с три места - от 71 на 74, а общият брой на изследваните икономики е 142.

Изследването е направено на базата на глобалния индекс за конкурентоспособност, изчисляван от Световния икономически форум, който отразява микро- и макроикономическите аспекти на конкурентоспособността.

Индексът се основава на 12 основни критерия, които влияят върху конкурентоспособността. Те са: институции, инфраструктура, макроикономическа среда, здравеопазване и основно образование, висше образование и обучение, ефективност на стоковите пазари, ефективност на пазара на труда, финансови пазари, размер на пазара, технологична

готовност, степен на развитие на бизнеса, иновативност, но всеки от тях включва редица подкритерии (виж графиките). България е поставена в категорията на "икономиките, движени от ефективността, на междинен етап в икономическото си развитие - между изостаналите икономики, които разчитат на ресурсите си, за своето развитие, и най-развитите, при които растежът се базира на иновациите". Освен България в тази категория попадат още 27 страни като Сърбия, Черна гора, ЮАР, Тайланд, латиноамерикански и тихоокеански държави.

Причините за отстъплението на България са свързани с известно влошаване на класирането по отношение на: ефективност на стоковите пазари, технологична готовност, степен на развитие на бизнеса, инфраструктура, иновативност.

Същевременно има подобрение при институциите, финансовите пазари, ефективността на пазара на труда, образование и квалификация, съобщиха от Центъра за икономическо развитие, партньор на международната организация в България.

Заради икономическата криза някои държави от ЕС отстъпват назад в класирането. Дълго време България беше последна сред държавите от съюза, но сега зад нас остава Румъния, която отстъпва с 10 позиции – от 67-а на 77-а. На практика Румъния отстъпва по всички фактори за конкурентоспособност. Очаквано поради дълговата криза и проблемите на пазара на труда Гърция се срива още в класирането и вече е на 90-а позиция.

Сред страните от Централна и Източна Европа - членки на ЕС, по традиция най-добре се представя Естония, която задържа 33-та позиция, след нея е Чехия - 38-а, сериозно отстъпва Словения – от 45-о на 57-о място.

Потърсен за коментар, макроикономистът Петър Чобанов каза, че напредъкът в показателите за институционална сигурност е толкова значителен, а влошаване в общото състояние на частния сектор може да се търси само в несигурността на пазарите от последните месеци.

"Освен БНБ, които успяха да опазят финансовата стабилност, не се сещам за друга публична институция, която да е допринесла с работа си за подобряване на бизнес средата. Оценките за частния сектор трябва да са високи, защото той успя да запази позициите си на международните пазари.

Това се потвърждава от данните за износа и ми е трудно да приема оценки, че неговото състояние дърпа България назад в класацията", заяви той за "Дневник".

✓ Бисер Петков ще оглави НОИ

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/09/07/1151656_biser_petkov_shte_oglav_i_noi/

Бисер Петков ще оглави Националния осигурителен институт. В сряда групата на ГЕРБ е внесла номинацията му в парламента. Тя ще бъде гласувана още утре. Това съобщиха за "Дневник" депутати от управляващата партия, а новината потвърди и Петков, но отказа повече коментари.

Постът беше овакантен в средата на май, когато Христина Митрева подаде оставка след критики на премиера Бойко Борисов и на финансовия министър Симеон Дянков, че не е разчела добре приходната част на бюджета на институцията. Петков беше номиниран от Симеон Дянков още в началото на юли, но назначението му не беше одобрено вътрешно от парламентарната група на ГЕРБ. Депутатите се противопоставиха и предложиха начело на ведомството да застане Светлана Ангелова, която е зам.-председател на социалната комисия.

Крайното решение трябваше да вземе премиерът Борисов, който поиска да има поне три кандидатури. Няколко дни след това Ангелова оттегли своята. Впоследствие стана ясно, че след това са били обсъждани номинациите на бившия зам.-директор на летище София и настоящ член на консултативния съвет към Сметната палата Тодор Шопов, и на зам.-директор на НАП-София Георги Георгиев.

Още преди ваканцията на парламента в края на юли ръководството на групата на ГЕРБ заедно с шефовете на бюджетната и социалната комисия са се срещнали с тримата кандидати. "След изслушването се стигна до подкрепа за Петков", каза днес пред "Дневник" зам.-председателят на групата на ГЕРБ Димитър Главчев.

Кандидатурата на Петков има подкрепа и от депутати от опозиционни партии. "Победа на професионализма над политическите опити да се внедрят партийни кадри. Това е може би най-добрата кандидатура сред всички останали, които се споменаваха", каза зам.-председателят на ДПС Алиосман Имамов.

Той предположи, че цялата парламентарна група на партията му ще гласува "за". Депутати от "Синята коалиция" и БСП не бяха открити за коментар.

Бисер Петков е преподавател в УНСС и бивш зам.-председател на Комисията за финансов надзор, когато тя беше оглавявана от Апостол Апостолов. Той отговаряше за надзора над пенсионноосигурителните компании и освободи поста през 2009 г.

[Вестник Класа](#)

✓ Потребителските разходи в ЕС гонят рекорд за последните 5 години

http://www.klassa.bg/news/Read/article/180068_%D0%9F%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8+%D0%B2+%D0%95%D0%A1+%D0%B3%D0%BE%D0%BD%D1%8F%D1%82+%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B4+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+5+%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8

Въпреки несигурността на европейската икономика, потребителските разходи в ЕС отчитат ръст от 2.5 на сто през второто тримесечие спрямо същия период на 2010 г. Това е седмо поредно тримесечие на ръст на потребителския разход в Европа, сочат данни от барометъра на Visa Европа за потребителския разход в ЕС. От компанията отчитат, че растежът на потреблението е бил също 2.5 на сто и през първите три месеца на годината, като общо за полугодиято

резултатите са рекордни за последните 5 години. Експертите от Visa очакват последните събития в ЕС да са сигнал за по-мрачни перспективи за остатъка от годината. Въпреки това обаче нивата на потребителския разход се увеличават за седмо поредно тримесечие, а най-големият ръст идва от домакинствата от Централна и Източна Европа. Двучифрен ръст е регистриран в Латвия - 12.6%, а в Естония - 10.2%. В Чехия потреблението се е увеличило с 8.9%, в Полша със 7%, Словакия - 6.6%, а в Литва с 6.5%.

За разлика от тях големите европейски икономики отчитат доста по-скромен растеж. Във Франция например покачането е с 2.6%, а в Германия с едва 3.4%. Изненадата е Испания, където е регистрирано увеличение от 4.3%, което е по-високо от прогнозираното. Потребителите от „периферните“ страни на общността, които в момента изпитват затруднения, включително Португалия и Ирландия отчитат спад на разходите, показват данните от барометъра. Гърция пък отбелязва почти нулева промяна в нивата на харчовете през второто тримесечие спрямо миналата година. Според експертите основна причина за задържането на показателя в страната са строгите ограничения и икономии в последната година.

Филип Саймс, главен финансов директор на Visa Европа, коментира, че през тримесечието се е наблюдавал стабилен ръст на повечето пазари. Като вземем предвид събитията от последните седмици, когато видяхме сериозен спад на фондовите пазари и европейските политики в кризисни преговори относно държавния дълг, резултатите от второто тримесечие се разминават с темите на деня. Много е трудно да се предвиди до каква степен последните събития ще имат негативно влияние върху потребителското доверие в дългосрочен план, коментира той.

Според данните на Visa има увеличение и на картовите разплащания от страна на потребителите, като 1 на всеки 8 евро, похарчени в Европа, е с карта Visa. Разходите, направени с карти в 27-те страни, продължават да се увеличават с двучифрен темп, като само за април-юни скокът е с 13.4 на сто и достига 254 млрд. евро изхарчени средства за период от три месеца.

Барометърът на Visa отчита реално изхарчените средства, като тези данни впоследствие се изглаждат, за да се отчете броят на издадените карти, предпочитанията за различните начини на разплащане на потребителите и инфлацията. Това е надежден икономически показател, който осигурява най-точните и изчерпателни данни за състоянието на разход на отделните потребители в ЕС, отчитат от компанията.

[Вестник Пари](#)

✓ Държавата вече контролира над 50% от акциите в Централния депозитар

<http://pari.bg/static/pdf/pages/13.pdf>

[Вестник Труд](#)

✓ България отстъпва назад по конкурентоспособност

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1030059>

България е изпаднала от 71-ва на 74-та позиция в глобалната класация по *конкурентоспособност* сред 142 икономики в света. Това показва последното издание на доклада на Световния икономически форум в Давос.

Най-конкурентоспособна е икономиката на Швейцария, следвана от Сингапур. САЩ отстъпват от 4-то на 5-о място. В първата десетка се подреждат: Швеция (3), Германия (6), Нидерландия (7), Дания (8), Великобритания (10). На 9-о място е Япония.

Дълго време България беше последна сред държавите от ЕС, но сега зад нас остава Румъния, която пада от 67-а на 77-а позиция. Поради дълговата криза и проблемите на пазара на труда Гърция се срива още по-драматично и сега е на 90-о място.

През 2011 г. България има по-добри позиции в четири сфери.

+ Финансови пазари. В тази област страната ни се придвижва от 91-во на 75-о място. Това се дължи на подобрената финансова стабилност и ниския бюджетен дефицит.

+ Институции. По отношение на работата на институции страната ни се изкачва нагоре с 4 позиции. Това се дължи на опитите на правителството да провежда по-прозрачна политика и по-добро партньорство с бизнеса.

+ Ефективност на пазара на труда. Тук вече сме на 58-о място вместо на 56-о. Положително се оценяват гъвкавостта на пазара на труда, облекчените практики по наемане и освобождаване на работници. Сред недостатъците са ниската производителност на труда, липсата на сътрудничество между работодатели и служители, изтичането на мозъци и др.

+ Образование и квалификация. В тази област България се премества от 58-о на 57-о място. Страната има добри показатели за обучението по математика, достъп до интернет в училищата и др. Все повече обаче се влошават оценките за цялостното качество на образованието.

Къде сме по-зле отпреди година?

- Макроикономическа стабилност. В тази сфера страната ни отстъпва от 42-ро на 46-о място. Това е свързано с някои негативни очаквания на бизнеса заради кризата. Добри са данните за управлението на държавния дълг, държавния дефицит/излишък и др.

- Технологична готовност. Това е втората област, в която сме добре позиционирани - на 50-о място сред 142 страни. През 2010 г. сме били на 48-о място. Проблемите произтичат от липсата на активна политика при закупуване на съвременни технологии от страна на бизнеса.

- Инфраструктура. В тази област сме на незавидното 87-о място, дори след Черна гора и Хърватска.

- По ефективност на стоковите пазари България е отстъпила от 82-ро на 86-о. Ниски са оценките за конкуренцията на местния пазар, тромавостта на митническите процедури, ниската възискателност на местните потребители. През 2010 г. към тях се прибавя и по-ниската ефективност на анти-монополната политика.

- Иновации. Тук изоставяме значително и се придвижваме от 92-ро на 93-то. Според доклада иновативното развитие на българската икономика е приоритет, но само на думи.

- Развитие на бизнеса. Състоянието на българския бизнес продължава да се оценява негативно - по този фактор отстъпваме от 95-о на 96-о място.

Според доклада българските компании имат най-сериозни затруднения в липсата на адекватна политика за квалификация и преквалификация на човешките ресурси, неефективен маркетинг и ниско качество на мениджмънта.

Вестник Стандарт

✓ Менда Стоянова Данъчните да не вадят душата на бизнеса

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-09-08&article=380925>

В следващите месеци правителството трябва да приеме бюджета за 2012 г., да гласува изменения в данъчните закони и да се бори с повишаващата се инфлация. А в същото време да спечели "народната любов" покрай приближаващите избори. Какво да чакаме от управляващите по отношение на доходите, попитахме Менда Стоянова - депутат от ГЕРБ и председател на бюджетната комисия към парламента.

- Г-жо Стоянова, цените на почти всички храни и суровини са се повишили на годишна база. Ще може ли правителството да овладее инфлацията?

- Инфлацията в България е основно привнесена отвън. Основните суровини, които страната ползва, са вносни и зависят от цените на световните стокови борси. Така че намаляването на инфлацията с местни мерки не е възможно с оглед на това, че нашата икономика е отворена и взаимосвързана със световната. В този аспект аз не смятам, че цифрите са големи на годишна база. Общо взето те кореспондират с тези на ЕС.

- Има ли нещо притеснително за нас от това, че ръстът на икономиката е по-нисък от прогнозираното и някои приходи изостават?

- По отношение на бюджета би било твърде прибързано и некоректно да считаме, че няма да се изпълнят приходите и има нещо притеснително. Напротив, официалните данни на финансовото министерство към края на юли са обнадеждаващи. Приходите вървят нормално, разходите също, така че дефицитът към момента е много по-нисък от планирания. Със 100% сигурност може да се каже, че дефицитът в края на годината ще е по-нисък от първоначално заложеното.

- Доколко е реалистично да очакваме компенсации за растящата инфлация при заплати и пенсии още от следващата година?

- Доходите, които получава населението, са доходи от заплати - от бизнес, от реалната икономика, и доходи от бюджета - пенсии, социални осигуровки, заплати на държавните служители. Държавата може да влияе изкуствено върху доходите на последните, като ги увеличава, но те трябва да следват ръста на доходите в реалната икономика. Освен това трябва да са обвързани с ръста на приходите в бюджета, които идват от тази икономика. Тогава може да се говори, че ще има повишение на доходите, които идват от бюджета.

- И все пак при изпълнение на бюджета за тази година ще може ли да се повишат доходите още от 2012 г.?

- Все още е твърде рано да правим окончателната прогноза за бюджет 2012, както и по отношение на това дали ще има допълнителни приходи спрямо тази година, на които да разчитаме за увеличаване на заплатите на бюджетните служители и на доходите на пенсионерите. След септември ще може да се говори за подобна възможност.

- Кои ще са приоритетите в бюджет 2012?

- Важно е да говорим за приоритети, особено при недостиг на средства, какъвто е нашият случай. Много сме дискутирали, че трябва да има допълнително приоритетно финансиране на важни дейности. Аз също смятам, че пенсиите, социалните помощи и подпомагането на най-бедните е важно, за да оцелеят в кризата, но не мисля, че това трябва да бъде приоритетът, който да оцети сектори като образование, инфраструктура, иновации, които биха донесли в бъдеще добавена стойност в България. Трябва да се търси баланс, но в никакъв случай не бива да натежават взните само на страната на социалните плащания.

- Ще се наложи ли актуализация на антикризисните ни мерки?

- България стои много добре спрямо всички останали държави на макрониво и не се налагат никакви други мерки, освен да спазваме дисциплината. Тук трябва да споменем и Пакта за финансова стабилност, който беше отложен за разглеждане и гласуване. В Испания беше приет подобен текст в конституцията. Канцлерът Меркел препоръча на други държави да запишат в конституцията си такива финансови и фискални ограничения, за да се гарантира дългосрочна и стабилна политика в тази област. Това показва, че България е на прав път и ние трябва да положим максимални усилия да се консолидираме и да гласуваме промяната в конституцията за този пакт. - А смятате ли, че ще успеете да прокарате тази промяна, след като останалите партии скочиха срещу предложението?

- Вероятно ще бъде трудно, но мисля, че това трябва да се случи след изборите, когато отшумят политическите страсти. Тогава следва да се вземат решенията повече на базата на здравата логика, разума и отговорността пред държавата и бъдещите поколения, а не толкова на базата на политическите пристрастия.

- Да очакваме ли данъчни изменения до края на годината?

- Няма да има драматични промени в данъчните закони, а дребни изменения, касаещи хармонизация на някои текстове с европейските. Промени трябва да има и в ДОПК, да се осъвременят някои процедури, както и да се гарантира на бизнеса равнопоставеност и прилагане на европейската съдебна практика в тази област. Ще възникнат, както всеки път,

и предложения за намаляване на ДДС. Вече има депозирани предложения за понижение на данъка за здравни услуги, лекарства, учебници. Близо 10 години се внасят подобни предложения. Мисля, че ниското данъчно облагане у нас е важен фактор за стимулиране на бизнес средата, но допълнително намаляване на косвените данъци за едни или други услуги ще доведе до нелоялна конкуренция, възможност за злоупотреби, неравнопоставеност между различните участници на пазара и има популистски характер.

- Значи няма да има данъчни преференции за организатори на спортни състезания и концерти?

- Данъчните преференции не са добра идея при положение, че имаме изключително ниско данъчно облагане. В икономическата наука те са лост при високо облагане и се използват за развитието на определен сектор. При нас ниското данъчно облагане гарантира равнопоставеност на всички участници на пазара.

- На какво ще разчита ГЕРБ на сегашните избори?

- Политиците обичат да обещават, особено преди избори. Но голяма част от тези обещания след това не се изпълняват с презумпцията, че никой няма да им потърси отчет за това. Аз смятам, че особено в икономическата област и политиката за доходите трябва да бъдем много честни към хората. Да им казваме истината такава, каквато е, а също и какво трябва да се прави, за да тръгнат нещата напред, а не да ги залъгваме с празни обещания. Държавата не разкрива работни места, тя не може да увеличава работните заплати, освен на държавните чиновници, не може да строи предприятия. Държавата може да създава само условия за развитието на бизнеса и той да създава работни места и да повишава заплатите.

- Трябва ли държавата и данъчните да осигурят по-строг контрол, например в сектори като зърнопроизводството?

- Не ми се ще да говорим конкретно за производители. Източване на средства има в много сектори. Търговията и производството на горива, както и строителството, също се определят като рискови от данъчните. Но това не означава да се поставят под общ знаменател всички, работещи в тези сектори. И аз мисля, че е важна отговорната позиция на приходната агенция, която да насочи действията си към онези субекти, извършващи нарушения за източване на ДДС. А не да се поставят всички участници под общ знаменател и да понасят косвено или пряко тежестите, произтичащи от това. Търсят се и възможности за законови промени, с които да се ограничи източването на ДДС, особено за тези рискови сектори.

- Нужно ли е данъчните да предприемат по-сериозни мерки срещу длъжниците?

- НАП работи добре по събирането на задълженията. Даже напоследък данъчните са прекалено стриктни, което до известна степен притеснява бизнеса, страдащ от липса на оборотни средства. Липсата на оборотни средства често кара фирмите да балансират между това да си платят в срок данъците и осигуровките или да финансират някоя важна сделка. Тук, разбира се, трябва да се прави разлика между тези, които коректно са си декларирали данъците и осигуровките, но временно са затруднени да ги платят в срок, и измамниците, които нямат намерение изобщо да плащат. Подходът към първите трябва да е по-толерантен, като се използват всички способности за разсрочване, споразумения и др., за да не се пречи на бизнеса им.

- Ще бъдат ли ускорени важните реформи в пенсионната и здравната система?

- Реформите трябва да се забързат. В пенсионната система промяна има, но скоростта на въвеждането на договорените промени е бавна. В същото време е много сложно, когато това засяга пряко обикновените хора. В Европа тези реформи се правят много последователно. У нас обаче бяха спрени в последните 10 години. Ако бяха продължени така, както бяха планирани през 2000 г., когато се въведоха новите системи за пенсионно осигуряване и пенсиониране, сега нямаше да сме на този хал и да се чудим как да ускоряваме пенсионната политика. Правителството на ГЕРБ има воля да води тази политика, но тя не може да се осъществи с прекалено бързи темпове, защото влияе върху хората. А те трябва да имат сигурност за това кога ще се пенсионира, кои фактори ще влияят върху пенсиите им и тази сигурност трябва да има хоризонт - не може да бъде от тази или следващата година. Това са важни реформи, които засягат цялото население, и те трябва да се постигнат при максимален консенсус.

[Вестник Сега](#)

✓ Държавата най-сетне регламентира партньорството с частния бизнес

Правителството прие проектозакон с правила за навлизането на частни капитали в обществени дейности

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=10052&sectionid=16&id=0000101>

След години отлагане и шумни скандали държавата е на път да въведе ясни правила за партньорство с частния бизнес при изпълнение на проекти от обществен интерес. Правителството одобри вчера първия по рода си законопроект за публично-частното партньорство, който ще позволи навлизането на частни капитали в повече обществени дейности. Законопроектът въвежда конкурсен принцип при всички публично-частни партньорства и ще сложи край на неясните договорености, прилагани в момента от общини и държавни институции при избор на фирми за осъществяване на съвместна дейност.

Основната цел на законопроекта е да отпусне възможностите за партньорство между публични и частни субекти, става ясно от мотивите към него. В момента отношенията между държавата и бизнеса при изпълнението на публични проекти вървят по две линии - възлагането на обществени поръчки, при които фирмите се явяват само изпълнители, и договорите за концесии, които обаче са икономически изгодни само за определен вид дейности и при които по принцип не се допуска финансово участие от страна на държавата. Така единствената форма за съвместно изпълнение на проекти са смесените публично-частни фирми, които обаче се създават на неясен принцип с цената на скандали около избора на частни партньори. Христоматийни в тази посока са смесените фирми на Столична община и скандалните апорти на земя в името на обществен интерес без финансова изгода за столичани и общината. Липсата на нормативна уредба осуети през годините много идеи за публично-частни проекти, например изграждането на жилища за военните във Варна,

строежа на завода за боклук с частно участие в София и др. Заради съмнения се забави и проектът за довършване на недостроения факултет на Софийския университет на "Цариградско шосе", възложен в крайна сметка на "Актив Пропъртис" АДСИЦ. Фирмата прие да дострои сградата срещу право да строи върху останалата част от терена. Новият закон ще сложи край на непрозрачния избор на частни партньори и липсата на гаранции за обществения интерес, обещава финансовото министерство, което е вносител на проекта. Законопроектът предвижда два вида публично-частно партньорство - договорно и институционализирано, към което попада създаването на смесени публично-частни фирми. И двата вида партньорство ще се възлагат с конкурсни процедури - или по ЗОП, или по закона за концесиите. С цел гарантиране на обществения интерес при смесените публично-частни фирми е предвидена задължителна блокираща квота на публичния партньор във взимането на ключови решения като увеличаване и намаляване на капитала, разпореждане с имущество, теглене на заеми и др. И при договорите за публично-частно партньорство, и при смесените фирми държавата ще може да осигурява финансова подкрепа. Тя обаче ще се допуска само в случаите, в които частният партньор не печели от потребителите на съответната обществена дейност или финансирането се налага с цел поевтиняване на обществена услуга. Законопроектът допуска финансиране на публично-частни партньорства и с европейски средства. Как ще става това и ще има ли нужда от разрешение на ЕК за отпускане на държавна помощ, ще се разбере от наредбата за прилагане на закона.

Министерствата, общините и останалите публични организации с право да възлагат публично-частни партньорства ще трябва да ги планират в отделни програми с план за действие. Откриването на процедури, при които е предвидена финансова подкрепа от публичната институция, ще се съгласува задължително с финансовото министерство. Задължително условие за стартирането на процедура е и наличието на одобрена от МФ финансова обосновка. Ведомството на Симеон Дянков ще следи и отчетите на публично-правните организации. Предвидените публични средства ще се включват като приложения в закона за държавния бюджет.

КРИТИКИ

Основната критика към законопроекта е прехвърлянето на важни детайли към бъдещата наредба, с която ще бъде уредено прилагането му. Според Евгений Кънев от Европейския институт за стратегии и политики недостатък на новия проектозакон е и липсата на достатъчно подробно регламентиран ред за текущо наблюдение на проектите. Според Кънев проектите за публично-частно партньорство следва да се одитират както от независим одитор, каквото е предложението в проекта, така и в Сметната палата. Като риск се изтъква и липсата на отделна агенция, която да координира публично-частните партньорства на министерствата, но идеята за създаването на нов административен орган на свой ред е спорна.